Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI Ч. 36. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 23-го ЛЮТОГО 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 23, 1985 No. 36. VOL. XCI

„Українська Молодь Христові" підготовляє з'їзд

Отець Р. Големба (другий зліва) вручає чек на 2.000 дол. М. Морозовичеві в присутності Владики В. Лостена і Д. Духновської.

Стемфорд, Конн. (М. Мурин). — Місячні сходини Конвенційного комітету „Українська Молодь Христові" відбулися в неділю, 3-го лютого ц.р., тут в Семінарії св. Василія. Комітет вітав на своїх сходинах Владику Василя Лостена, Єпископа Стемфорду, який мав змогу прислухуватися до звітів голов поодиноких комісій, які працюють над підготовленням конвенції, що відбудеться в днях 28-го до 30-го червня 1985 року тут в Марріотт Готелі.

Скарбник Марко Морозович звітував, що молодь у Філядельфії призбирала 950 дол. на влаштування конвенції і він висловив їм щиру подяку за працю та їхню пожертву.

Реєстраційна комісія подала до відома, що реєстраційні форми вже друкуються і незабаром будуть розіслані по парафіях в Америці, як рівнож і всім тим особам, що вже відповіли на розіслані їм листи.

Голова комісії зовнішних зв'язків Дарія Духновська звітувала, що інформаційні брошурки вже видруковані і розіслані. Приблизно 1,400 брошурок розіслано в Америці і Канаді. У своєму звіті вона подала, що вже одержала відповіді з парафій Огайо, Каліфорнії, Мериленду, Ню Йорку і Фльориди. Молодь з тих парафій приготовляється взяти участь у конвенції.

Голова вітальної комісії подала що тісно співпрацює з Лігою Українців Католиків, підготовляють буфет, який буде в Семінарії в п'ятницю 28-го червня. Рівнож співпрацює з комісією реєстрації над пляном подорожей, щоб його долучити в реєстраційну теку.

Комісія конвенційної книги поінформувала, що Діяна Шевчук викінчить мистецьке оформлення обкладинки книги до 15-го березня та що остаточне видання конвенційної книги є назначене на 30-го травня.

Голова літургійної комісії звітував, що зміст літургійної книжечки буде готовий до 15-го лютого і буде переданий Владиці Василеві до затвердження. До Великодня ця книжечка буде готова.

Кульмінаційною точкою сходин було передання о. Романом Голембою комітетові дар в сумі 2,000 дол., як пожертву від української католицької церкви св. Архистратига Михаїла в Ню Гейвені, Конн. У своєму короткому, але змістовному слові, він закликав, щоб і всі інші парафії так вКоннектікат, як і в цілій Америці включилися в працю і зрозуміли важливість підтримки для молоді. Кінчаючи, о. Р. Големба сказав, що Ню Гейвен може бути гордим, ставши прикладом для інших парафій.

Завершенням сходин було слово Владики Лостена, який звернув увагу на важливість і значення конвенції, яка послужить на будуче так кращому розвиткові Української Католицької Церкви, як і національній ідентичності. Він заявив, що візьме активну участь у піддержанні конвенції та у відповідним її розрекламуванні.

Слідуючі сходини комітету назначено на 23-го лютого, год. 1:30 по полудні, в Семінарії св. Василія.

Американсько-совєтські наради закінчилися

Відень, Австрія. — В середу, 20-го лютого, тут закінчилися дводенні американсько-совєтські консультації в питаннях Близького Сходу. Про результати нарад не було жадних повідомлень.

Керівник совєтської делеґації Владімір Поляков відмовився відповідати на питання журналістів. Асистент державного секретаря ЗСА Ричард Мирфі, який брав участь в консультаціях, також відмовився коментувати зустріч. У вівторок, 19-го лютого, після першої розмови з Поляковим, Мирфі сказав журналістам, що „зустріч була цікавою".

Політичні спостерігачі вважають, що як ЗСА, так і СССР дадуть спільне повідомлення про консультації.

Американсько-совєтські консультації з питань Близького Сходу були першими за сім з половиною років переговорами цих двох сторін. Вважають, що під час дводенних консультацій Мирфі і Поляков обговорювали також події, зв'язані з іpансько-іракською війною і окупацією Афганістану Совєтським Союзом.

Уряд Ізраїля дивиться на американсько-совєтські переговори щодо Близького Сходу скептично і вважає, що втягнення СССР в близькосхідні справи може збільшити вплив Палестинської Визвольної Організації.

Виступаючи в середу, 20-го лютого, на пресконференції в Римі, прем'єр-міністер Ізраїля Шімон Перез ще раз заявив, що його країна категорично виступає проти участи Совєтського Союзу у встановленні миру на Близькому Сході.

ДОПОВІДЬ В УВАН

Ню Йорк. — Українська Вільна Академія Наук спонзорує доповідь Валентини Юрченко на тему: „З досвіду праці на заводі важкої індустрії в 1931-41 роках". Доповідь з циклу „Харківські виклади", відбудеться в неділю, 3-го березня ц.р., о год. 2-ій по полудні в Будинку Академії, при 206 Захід 100 вулиця.

Появляться друком музичні твори А. Рудницького

Джерзі Сиτі, Н. Дж. — В найближчих тижнях має появитися друком низка музичних творів померлого 24-го листопада 1975 року одного з найвидатніших новітніх українських музик — Антона Рудницького.

У друку знаходяться тепер такі його твори: 1) Віолончеловий концерт, 2) „Романтична фантазія" для челло, 3) „Інтрада" — фантазія для скрипки, 4) „Дівертіменто" для піяна, 5) Чотири Етюди — для піяна, 6) Два гуцульські танці — для піяна і 7) „Соната" — нагороджена на фортепіяновому конкурсі у Варшаві (на стрілецькі мотиви, в чому члени польського жюрі не здогадалися).

Всі ці твори видає своїм коштом і старанням вдова, колишня оперна співачка Марія Сокіл-Рудницька, маючи співпрацю від свого сина Романа, відомого віртуоза-піяніста, професора музики в університеті в Янгставні, Огайо. Окремо гурт колишніх членів мішаного хору „Кобзар" що його дириґентом був А. Рудницький, склав комітет для видання творів А. Рудницького. Найактивнішим членом того комітету є Ірина Райнер і той комітет видає кантату А. Рудницького на мішаний хор із сольо-аріями, „Посланіє до живих і мертвих" Тараса Шевченка. Фірму вірогідно дасть Наукове Товариство ім. Шевченка, що його дійсним членом був А. Рудницький. У такому випадку НТШ займеться мистецьким графічним оформленням обгортки (графік Богдан Титла), як теж друком українських текстів пісень. На задній сторінці обгортки кожного з тих творів буде двомовна інформація про автора.

Св. п. А. Рудницький

Як подає видатний музиколог, дійсний член НТШ, Василь Витвицький у вступі до виданої після смерти А. Рудницького його книжки „Про музику і музик", А. Рудницький „працював одночасно як композитор, дириґент, піяніст, вчитель, критик і музикознавець". Він був дириґентом в оперних театрах у Харкові і Києві, диригував теж численними операми у міському театрі у Львові, був першим, що поставив на сцені того театру „Запорожця за Дунаєм", виключно з добавком четвертої дії пера Романа Купчинського й музикою Станислава Людкевича. Він поставив „Запорожця за Дунаєм" у різних містах Америки у власній інструментації. Зладив теж інструментацію гимну „Ще не вмерла Україна" на оркестру.

(Закінчення на стор. 3)

К. Черненко не виступав на нарадах Політбюра

Ню Йорк. — Відомий американський політичний аналітик і знавець підсовєтської проблематики проф. Алберт Л. Вікс помістив у щоденнику „Ню Йорк Сиτі Трібюн" з 21-го лютого ц.р., довшу інформацію пов'язану з подіями в Кремлі, у якій він твердить, на підставі заяви члена Політбюра Міхаїла Солом'янцева, що генеральний секретар Константин Черненко взагалі не виступав на засіданні Політбюра 7-го лютого ц.р., як про це повідомляли тоді совєтські засоби масової інформації.

Більш того, пресове агентство Ройтерса поінформувало з Москви, що в кінці цього тижня совєтські слухачі почують тільки голос К. Черненка по радіо у зв'язку з виборами до Верховної Ради СССР, але особи самого Черненка совєтська телевізія не буде показувати. З цього виходить, що промова совєтського лідера була заздалегідь взята на магнітофонну стрічку кілька тижнів, а може й місяців тому.

Американські розвідчі чинники заявили у Вашінґтоні, що вони мають докладні інформації про здоровельний стан совєтського лідера. Його емфізема третьої стадії погіршилася і увійшла у загрозливу смертельну стадію, погіршуючи також функціональність серця. На Заході говориться про дуже короткий речинець життя Черненка і започаткування боротьби за владу в Кремлі між двома грізними опонентами — Міхаїлом Гробачовим і Ґріґорієм Романовим.

Неправильність в інформаціях західніх кореспондентів акредитованих в Совєтському Союзі у справі виступу К. Черненка на нарадах Політбюра виникла в тому, що вони правдоподібно не зрозуміли повністю інформації поміщеної у „Правді", у якій говориться що генеральний секретар ЦК КПСС „звертав увагу присутнім на існуючу проблему" на засіданні Політбюра, але в совєтській газеті не говориться на якому засіданні і коли. Очевидно, совєтським чинникам дуже залежить на тому, щоб зменшити поголоски на Заході про хворобу свого лідера і вони дуже часто зручно уводять в блуд західніх кореспондентів. Щоб применшити західні поголоски про те, що Черненко вже помер, або знаходиться напередодні смерти, совєтські видання поміщують старі, але достосовані до хвилини, виступи Черненка і друкують їх дуже часто на сторінках центральної і республіканської преси. Подібна ситуація існувала також в СССР під час затяжної хороби і смерти попередника Черненка на пості генерального секретаря Юрія Андропова і тому на Заході вже починають привикати до совєтської пропаґанди, а навіть відкритої брехні.

В СВІТІ

ГОЛОВНЕ КОМАНДУВАННЯ китайських збройних сил поставило у стан поготівля усі військові частини на кордоні з В'єтнамом, тому, що Ганой „глухий на пересторогу китайського керівництва", заявляють засоби масової інформації в Пекіні. Стан поготівля був проголошений два дні після цього, як В'єтнам цілковито зігнорував пересторогу генерального секретаря китайської комуністичної партії Гю Юбенґа, який був згідний зменшити напругу у прикордонній полосі, якщо б Ганой наказав своїм частинам припинити провокації у відношенні до китайських вояків і цивільного населення.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА подвоєнні заходи охорони проти терористичних актів, в багатьох европейських країнах групи терористів не припиняють своєї нищівної активности. В Західній Німеччині, Бельгії й Італії вістря терористів звернене в першу чергу проти інсталяцій Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО). У Франції, Голляндії, Швайцарії й багатьох інших країн переважно скрайньоліві терористи гостро виступають проти політики озброєння, розміщення американських нуклеарних ракет Першінґ 2 і крилатих тощо. При тому вони застосовують різні методи терору проти власних урядів, включно до схоплювання членів родин визначних і впливових політиків та індустріялістів, щоб таким чином змусити їх до концесій в користь терористів. Швайцарська і західньонімецька поліція перевели в себе арешти терористів, які таким ділом займалися і тим самим запобігли черговим актам терору, які були у стадії підготови.

МІХАЇЛ ҐОРБАЧОВ, ЧЛЕН Політбюра і один з можливих кандидатів на пост генерального секретаря ЦК КПСС після відходу Константина Черненка, виступив в середу, 20-го лютого ц.р., з гострою критикою Уряду З'єднаних Стейтів Америки за його нібито байдуже і занадто песимістичне ставлення до запляннованих переговорів у Женеві, які повинні розпочатися там в березні ц.р. Як відомо, Вашінґтон і деякі західні альянти ЗСА скептично дивляться на переговори, знаючи, що СССР в першу чергу намагатиметься унешкідливити оборонну ініціятиву президента Роналда Реґена в космосі. Згідно із заявою М. Горбачова, СССР змагає до зменшення нуклеарної зброї і підписання договору, який унеможливив би перегони в озброєнні. Заяву Горбачова передало совєтське пресове агентство ТАСС.

ЛІДЕР НІКАРАҐУАНСЬКИХ повстанців Іден Пастора намагається отримати більше допомоги від З'єднаних Стейтів Америки і по можливості від інших країн, які симпатизують з боротьбою антикомуністів. Він веде навіть переговори з урядом в Ель Сальвадорі про співпрацю і виміну досвідом у партизанській боротьбі. Речники сальвадорського уряду відкрито симпатизують з нікараґуанськими повстанцями і підтримують їх морально й матеріяльно де тільки можуть. Недавно високі старшини генерального штабу сальвадорської армії зустрічалися з Пасторою і обмінялися з ним думками про збільшення такої допомоги. Були хвилини, — заявив Пастора сальвадорським друзям, — що нам не ставало амуніції і ми мусіли відступати в гори, щоб не наражатись на великі втрати в людях. Президент Роналд Реґен і Пентаґон роблять заходи для збільшення допомоги борцям в Нікараґуа, проти чого протестують ліберальні законодавці обидвох партій.

ВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ адвокат, який супроводжав до Сеулю лідера опозиції до теперішнього південнокорейського уряду Кім Даі-юнґа, категорично заперечив інформації американських засобів масової інформації про те, що південнокорейська поліція, перебрана у цивільний одяг, потурбувала фізично Кіма і супроводжаючих його осіб, корейських і американських громадян. „Вони силою розділили нас на дві частини, але нікого фізично не ушкодили, як про це інформувала американська преса", — заявив адвокат Віллям Батлер, президент американського відділу міжнародної комісії юристів.

ПРЕЗИДЕНТ Р. РЕҐЕН ПІДТРИМАВ БОРОТЬБУ ЗА СВОБОДУ В НІКАРАҐУА

Президент Реґен відповідає на запит під час його першої пресконференції в другій каденції.

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен, виступаючи в четвер, 21-го лютого ц.р., на своїй першій пресконференції у другій його каденції на пості Президента З'єднаних Стейтів Америки заявив у відповіді на питання кореспондентів, що борці за свободу в Нікараґуа мають повне моральне право вести змаг проти комуністичного брутально-тоталітарного режиму сандіністів в їхній країні і за привернення демократичних форм правління. Очевидно, деякі настирливі кореспонденти, зокрема кореспондент Ей-Бі-Сі Доналсон, дуже настирливо домагався від Президента відповіді на питання чи він проповідує насильне поваленння леґального уряду в Нікараґуа, але Р. Реґен, досвідчений і розумний Президент, давав вияминаючі відповіді на драстичні питання, кажучи, що ані він, ані Уряд ЗСА не збираються нікого насильно повалювати, але Америка завжди допомагатиме борцям за свободу проти тоталітарних режимів, бо кожний нарід має право жити у свобідній демократичній системі.

Після короткого вступного слова Президента, у якому він порушив зокрема проблеми економіки, яка, на його думку і на думку багатьох спеціялістів, зростає і тому немає жадних побоювань, що в найближчому майбутньому ЗСА матимуть проблему з інфляцією, рецесією чи зростом безробіття.

Другою, чи зглядно третьою важливою проблемою до якої кілька разів поверталися у запитаннях кореспонденти була справа допомоги фармерам і нової програми для сільського господарства, яку Уряд плянує запропонувати Конгресові. Президент і його співробітники стоять на становищі, що сільське господарство повинно перейти на форму вільного ринку, а Уряд буде старатися знайти якнайбільше ринків збуту на американські сільськогосподарські продукти. Р. Реґен також звертався до обидвох палат Конгресу з проханням прийняти внесений Урядом законопроєкт про поліпшення податкової системи і при тому заявив, що принаймні в цьому фіскальному році не буде підвишки податків.

Тимчасово Президент підтримує короткоречинцеву програму допомоги фармерам, включно з низьковідсотковими позичками для них у висоті 650 мільйонів долярів, хоч не вважає це розв'язкою сільськогосподарського питання.

Прийшлось також Президентові вдруге обороняти директора Бюджету Дейвида Стокмана, який, зізнаючи перед сенатською бюджетовою Комісією заявив, що деякі високі чинники з Департаменту оборони більше дбають про свої високі пенсії, як про оборонну стратегію ЗСА. Р. Реґен прийняв таку несерйозну заяву Стокмана на конто перевтомлення довгим свідченням і заявив, що він не плянує витягати з цього жадних консеквенцій.

Були порушені ще інші важливі справи, наприклад, відносин ЗСА з Грецією, членською державою НАТО, проблему дальших дослідів над космічною зброєю, переговори ЗСА з СССР в Женеві у справі зменшення нуклеарної міжконтинентальної зброї тощо.

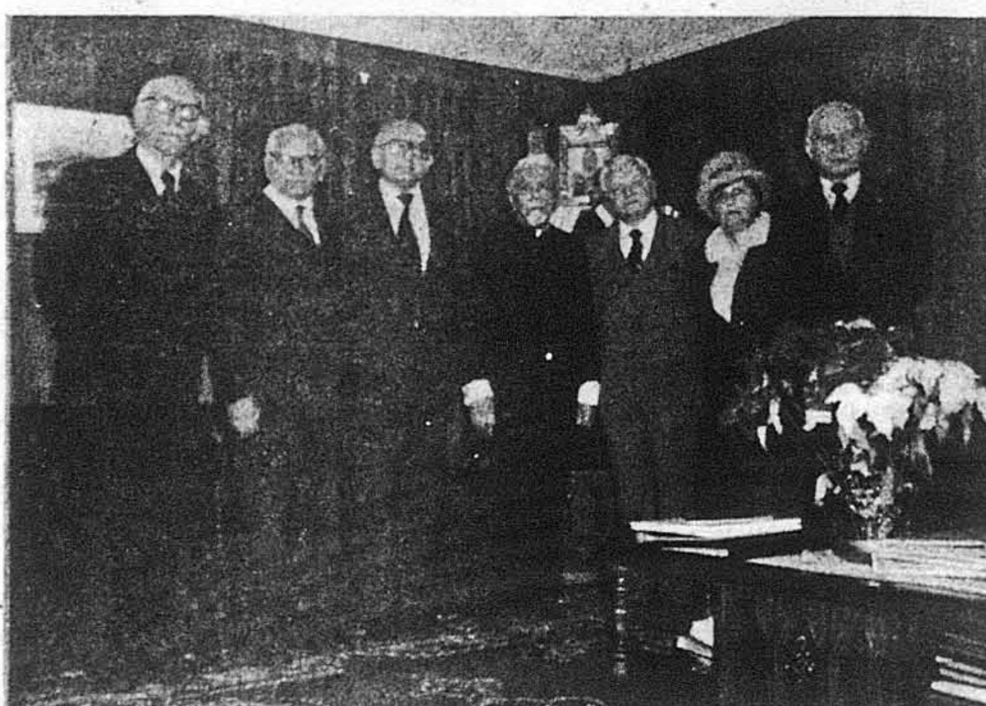
В АМЕРИЦІ

ДЕЛЕҐАЦІЯ ЗЛОЖЕНА з конгресменів і сенаторів виїжджає на конференцію в Женеву, що відбудеться між американськими і совєтськими представниками в справі роззброєння. Конгресмен Джеймс Райт, демократ з Тексасу, який очолив цю делеґацію, заявив, що роля цієї делеґації є обсерваційного характеру, щоб тим разом показати совєтам, що американський Конгрес всеціло піддержує політику президента Роналда Реґена в справі заключення договору із совєтами про ограничення нуклеарного і звичайного озброєння.

ДЖАН А. ЗАККАРО, муж Джералдін Ферраро, кандидатки на віцепрезидента минулої осені, був засуджений на 150 годин „примусової праці для громади" за його нелеґальні маніпуляції в справах реальностей, до чого він сам добровільно признався. Покищо не відомо до якої праці „для громади" він буде призначений. Вміжчасі, власті стейту Ню Йорк приготовляють судові доходження проти Заккаро за його різні спекулятивні операції і є намагання відібрати йому дозвіл на операції в ділянці реальних посілостей.

ПРЕЗИДЕНТСЬКА КОМІСІЯ для поборювання організованого злочинства по двох днях переслухування свідків в Маямі, Фла., повідомила, що міжнародна продукція героїни значно збільшилася, спричинюючи її збільшене поширення в Америці. Хоч це поширення власті приписують кільком італійським родинам в Америці, відомих з їхньої злочинної діяльности, італійські і американські власті твердять, що злочинна діяльність мафії є вже тепер міжнародною проблемою.

Представники ОДВУ відвідали Владику Мстислава

В резиденції Блаженнішого Митрополита Мстислава (зліва): інж. П. Байбак, д-р В. Процюк, П. Дорожинський, голова ЦУ ОДВУ в ЗСА, Митрополит Мстислав, проф. д-р П. Стерчо, Раїса Куделя, В. Процик.

(Світлив член делеґації Степан Селешко)

Бавнд Брук, Н. Дж. (ПС ОДВУ). — В день рокового Празника Богоявлення Господнього, в суботу, 19-го січня ц.р., Блаженніший Митрополит Мстислав, Первоієрарх Української Автокефальної Православної Церкви, прийняв на авдієнції делеґацію Організації Державного Відродження України, на чолі з нововибраним головою ОДВУ Павлом Дорожинським, який в імені делеґації, Центральної Управи і всього членства ОДВУ склав Блаженнішому Митрополитові сердечні різдвяні та новорічні побажання, а всі члени делеґації заспівали Блаженнішому Митрополитові „Многая літа".

Дякуючи голові й членам делеґації за відвідини в дусі української традиції з колядою, Блаженніший Митрополит висловив свою радість з того приводу, що члени делеґації взяли участь у врочистому Водосвятті у церкві-пам'ятнику Андрія Первозванного. В дальшому розпитував про ситуацію в суспільно-громадському житті, зокрема на форумі Світового Конґресу Вільних Українців, бо пресові звідомлення не дають причин до великої ра-

(Закінчення на стор. 3)

З'ЇЗД СЕНЬЙОРІВ

Керґонксон, Н. Й. — Управа Об'єднання Сеньйорів Українського Народного Союзу повідомляє, що річний з'їзд членів відбудеться на Союзівці в днях від 27-го травня до 31-го травня ц.р.

Відкриття з'їзду буде в понеділок, 27-го травня, по полудні.

В час з'їзду лише сеньйори-члени УНСоюзу зможуть дістати приміщення на Союзівці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Борці за свободу

У минулу суботу, 16-го лютого ц.р. президент Роналд Реґен виголосив із своєї гірської посілости в Санта Барбара у Каліфорнії коротку п'ятихвилинну промову через всі радіостанції в обороні своїх заходів перед Конґресом щодо дальшої допомоги партизанам, які виступають в Нікараґуа проти тамошнього диктаторського режиму „сандіністів". Відомо, що той режим зброєю, грішми й „дорадниками" підтримує Москва безпосередньо та за посередництвом Куби Фіделя Кастра. Президент назвав тих партизанів борцями за свободу і прирівнював їх до тих европейських старшин-добровольців, які поспішили з активною допомогою Америці під час її революційно-визвольної війни. Р. Реґен поіменно назвав свободолюбного героя Французької революції Ляфаєтта, німецького генерала фон Штойбена і польського повстанського генерала Костюшка — всіх тих, які записались в історії американського воєнно-революційного зриву проти Британії.

„Вони (повстанці-партизани в Нікараґуа) не хочуть нашого війська, а хочуть тільки грошової і військової допомоги. Це наші брати, то як ми можемо недобачувати їх? Як можемо відмовляти їм допомогу, коли знаємо, що властиво їхня боротьба — це наша власна боротьба. Мусимо затямити собі, що коли ми тепер не зупинемо сандіністів, то вони, — як це вони заприсягли собі, — будуть намагатися поширити комунізм на Ель Сальвадор, Коста Ріку і всюди інше. Не можемо відвернутися від них тепер, коли вони потребують нас. Якщо б ми зробили це, то зрадили б плекану від віків нашу відданість всім тим, які боряться за свою свободу..."

Роналд Реґен сказав правду. Він боронить політичну філософію американських консерватистів-традиціоналістів, які ворожі політичному ізоляціонізмові та вважають Америку лідером у всьому світі, зобов'язаним стояти на сторожі принципу миру і свободи. Закордонна політика Роналда Реґена не є політикою авантюрницького інтернаціоналізму, вона рахується зі становищем своїх союзників, які дуже нерадо втручаються у справи поза рідними країнами, як і рахується з настроями американського суспільства. Але Реґен і гурт його найближчих співробітників переборюють психозу страху перед „новим В'єтнамом", і ця психоза помалу зникає.

Проте Конґрес із Палатою Репрезентантів, де демократи мають більшість, вороже ставиться до поважної американської акції у користь антикомуністичним партизанам в Середній Америці, які насправді є борцями за свободу. Минулої осени Конґрес проголосив 5-місячний „мораторіюм" на всяку дальшу допомогу їм до 14 мільйонів долярів. Президент Реґен старається дістати від Конґресу згоду на додаткових 28 мільйонів долярів такої допомоги. Р. Реґен був і є за признання американській Центральній Розвідчій Аґенції (Сі-Ай-Ей) більшої свободи у таких діях, які паралізували б експорт комунізму на американський континент. На превеликий жаль, американський лібералізм позначився неґативно не тільки на системі американського судівництва і публічного шкільництва, і мав та далі має неґативний вплив на такі проблеми як молитви у публічних школах, аборти, зв'язування рук поліціянтам у боротьбі проти злочинства і т.д., але й неґативно відбивається на закордонній політиці.

Президент Реґен з притиском запевняв у тій своїй минулотижневій промові, що не йдеться про державний переворот в Нікараґуа, а лише про зміну її внутрішньої і закордонної політики, про відворот від диктаторства в бік демократії і про занехання експорту комунізму в сусідні країни. Це сумна і подекуди трагічна ситуація, що комуністичні режими жорстоко переслідують всякі прояви правозахисного руху у своїх країнах, а демократичний Захід, включно з демократичним Конґресом в Америці не дає активної підтримки борцям за свободу, хоч би тільки грішми і вирядом.

Для української самостійницької політичної думки замало самих тільки громадянських свобод, бо ми вимагаємо привернення ні від кого незалежної держави. Проте, коли тепер настав в Україні такий стан, як був за царату у другій половині минулого сторіччя, що треба було боротися щойно за права мови, то тим голосніше ми повинні вимагати від Заходу, щоб сприяв свободолюбним рухам скрізь, де вони проявляються. В Україні правозахисницький рух цурається насильницьких засобів. Тамошніми борцями за свободу є безстрашні жертви системи терору. Їм належить моральна підтримка, в першу чергу, від вільного українського світу, бо вони терплять за те, що є українцями.

М. Євшанський

НАЙБЛИЖЧЕ МАЙБУТНЄ І УКРАЇНСЬКА СПРАВА

Міжнародня політика найближчого майбутнього буде, очевидно, стояти під знаком нових американсько-совєтських переговорів, що почнуться в березні цього року. Не треба бути якимсь особливим знавцем у питаннях міжнародної політики, щоб ствердити, що ці переговори взагалі відбудуться тому, що ні одна, ні друга сторона не бажає вибуху війни, особливо з уживанням нуклеарної зброї. Захід війни, безумовно, не розпочне. Колись таку війну почав би, напевно, Гітлер, якби в тому часі нацистська Німеччина винайшла першою атомову бомбу. Але цього, на щастя, не сталося. Може війну з уживанням нуклеарної зброї розпочав би і Совєтський Союз, але тільки в тому випадкові, якщо б він був певний, що Захід не спроможеться на відплатний удар, який загрожував би знищенням і совєтській території. І тому треба стовідсотково схвалювати заходи президента Роналда Реґена не тільки модернізувати озброєння, але й зміцнити його, а може й віднайти нові і більш ефективні роди оборонної нуклеарної зброї.

Можна припускати, що небажання Москви розв'язати нуклеарну та й всяку іншу, але в світових маштабах, війну випливає також із внутрішніх труднощів, які, безумовно, існують всередині Совєтського Союзу. Про ці труднощі багато пишеться і говориться, розмірів їх не знається, але вони існують. Тому Москва буде провадити переговори, а може навіть буде робити якісь заходи, щоб принаймні спробувати усунути свої внутрішні труднощі. Можна навіть припускати, що наступлять якісь „полегші" насамперед в економічній ділянці. Це, очевидно, не значить, що прийде до якоїсь загальної „лібералізації" режиму; наші прихильники ідеї, що в СССР може наступити лібералізація чи демократизація режиму не повинні втішати себе марними надіями. Але позірні „полегші", як це було на початку ери Хрущова, можуть мати місце, щоб приспати невдоволення і неспокій населення. А потім знову прийшла б ера „зажиму".

Які наслідки можуть принести нові американсько-совєтські переговори? Обидві сторони наперед остерігають перед завеликим оптимізмом, вказуючи на труднощі й великі розбіжності поглядів. Та одне, правдоподібно, можна передбачати: переговори будуть тягнутися довго і обидві сторони будуть уникати зробити щось таке, що вина за зірвання переговорів явно впала б на того чи іншого.

В атмосфері ведення переговорів, коли очі всього світу будуть звернуті на тих, які щиро — американці — чи нещиро — совєти — бажають дійти до якогось позитивного результату, приємливого для обох сторін, в такій атмосфері мусить дійти до певного, хоч би позірного відпруження. Це не значить, що в Америці чи деінде на Заході перестануть говорити про порушування людських прав у СССР, а Москва не буде й далі обвинувачувати Америку а агресивних діях у країнах Латинської Америки, але якихось більш конкретних починань одних проти других хіба не буде.

Я з цікавістю прочитав статтю в числах за 6-те і 7-ме лютого „Свободи" п.н. „В обороні свободи" Олександра Татомира, який переказує зміст гострого антикомуністичного і антисовєтського виступу з листопада м.р. японського діяча Тоями. Висловлювання Тоями правильні. Але було багато й інших виступів, наприклад, різних американських сенаторів тощо. Але що з того! Виступи залишаються виступами, але після них немає жадної конкретної дії. А тут ще завжди в такі антикомуністичні виступи вплутуються росіяни, які теж виступають як антикомуністи, але уже наперед боронять єдність російської імперії; виступають проти комунізму, але не проти російського імперіялізму. Мовляв, якщо в Росії запанує демократія, то всім національностям добре житиметься і навіщо ж тоді „отделятся" (відокремлюватися від Росії).

Я не знаю, чи українське громадянство усвідомлює собі, що для української національно-державної справи приходять знову дуже тяжкі часи. На міжнародному форумі західні політичні кола, бажаючи домовитися з СССР відносно роззброєння, щоб уникнути війни, будуть вистерігатися хоч би морально підтримувати визвольні рухи поневолених Москвою народів. Не зможе цього робити і президент Реґен, хоч можливо не перестане підкреслювати, що Америка стоїть на позиціях повної і необмеженої свободи для всіх народів світу. Але ніяких конкретних заходів у напрямку підтримки визвольних рухів президент Реґен зробити не зможе, хоч би цього і хотів, з уваги на пацифічні настрої не тільки союзників Америки в НАТО, але й ліберальних кіл американської громадськости. Що зовсім недавно було з Польщею? Америка сказала, що на випадок військової агресії совєтів в Польщі, вона, Америка, не могла б прийти з військовою допомогою Польщі. А що є з Афґаністаном?

Всередині СССР, не зважаючи на деякі свої труднощі, ще доволі міцний, щоб криваво розправлятися з усякою опозицією. І якщо б навіть прийшло до якихось полегш і в національному відношенні (от так, на показ — і для чу-

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про дивні мандрівки одної пісні

У теперішних часах, коли раз-у-раз трапляються випадки, що про нас пишуть або нас представляють в не дуже то гарному світлі, ми слідкуємо доволі точно за кожною телевізійною програмою, що може нав'язувати до справ нам близьких, як і слідкуємо за американською пресою та іншими засобами масової інформації.

З цієї причини попали ми недавно на передану з англійської телевізійної програми Бі-Бі-Сі драму про шпигуна Олега Пінковського з СССР.

Сама п'єса не була нічим гідна уваги і таких тепер можна багато бачити чи читати. Скільки вже їх пересунулося на фільмових стрічках. Спершу ми не знайшли навіть натяку на українські проблеми. І саме, коли ми вже хотіли перервати слідкування за цією ще одною шпигунською історією, в половині другої частини нагло не вірили власним вухам! З голосника дзвеніла чітко і без ніякого сумніву так добре нам відома стрілецька пісня, музику та слова до якої уложив у Першій світовій війні трубадур Січових Стрільців Лев Лепкий, „Ой видно село, широке село під горою..."

Ми стояли мов оторопілі перед телевізійним апаратом і слухали, слухали. І тут прийшла виразно виголошена добре зіспіваним хором друга стрічка: „...Ой, там ідуть стрільці, червонії стрільці до бою..." А далі ішло вже без зміни: „Іде, іде військо крізь широке поле. Хлопці ж бо то хлопці, як соколи!"

Драма відігравалася саме у готелі в Москві, де О. Пінковський прийшов на розмову до кімнати англійського шпигуна і цей, щоб заглушити розмову, відчинив радіоапарат, з якого неслася наша рідна стрілецька пісня, перелицьована на „червоний" лад.

Ось і зустріч, ось і несподівано ми подибали щось нашого українського.

Слухаючи так добре знану пісню аж до самого кінця, ми стояли немов заворожені, роздумуючи про дивні мандрівки нашої пісні у часі і просторі. Що сказав би автор, чуючи свою пісню на телевізійній програмі з Лондону, але виконану нібито у Москві, з московського радіо та ще із зміненими словами?

Але авторові не довелося вже такого пережити. Зате багато з українських мешканців Ню Йорку та околиці слухали з певним зворушенням цю пісню, так як ми. У розмовах пояснювали нам опісля, що саме так перелицьоване „Ой видно село" співають тепер в совєтській Україні часто та можна цю пісню також почути на платівках. А від інших довідалися ми, що цю одну стрічку у пісні змінила ще таки у Першій світовій війні ця частина нашого війська, що захоплена першою хвилею комунізму залишилася в Україні та пішла разом із нею.

Так чи інакше, пісня не вмирає, та все ще співають її і тут і там.

А може, може ще колись і те одне „червоне" слово таки зникне і всі співатимуть знову у такому звучанні, як зложив її автор?

О-КА

Іван Я. Хамуляк

ЗА ЯКІСТЬ ДУМОК У ВІДЗНАЧУВАННІ 1000-РІЧЧЯ

Немає сумніву, що кожний з нас свідомий ваги відзначування Тисячоріччя Хрищення Руси-України, і кожний з нас хотів би, щоб це зробити найбільш величаво та ефективно під кожним оглядом. Однак, є причини думати, що у морі різних можливостей, різних аспектів ми можемо переочити деякі суттєві речі і зосередити нашу увагу на менш важливих, очевидно, розцінюючи усе в історичній перспективі.

Наукове відзначування

Це відзначування повинно б зосередитися над культурним і політичним зворотом наших предків того часу від поганської до християнської релігії, що, очевидно, перейшло до нас і ми його продовжуємо. Культурні надбання українських поколінь після цього звороту ми могли б відтворити у формі різних публікацій, перевидань творів того часу, зокрема творчости досекулярної, тобто творчости наших духовників, чи тих, що працювали під наглядом церкви. Привести перед наші очі богатство цієї творчости, наголошуючи її українську окремішність, відмежовуючи її ясно і чітко від польської чи російської культурної спадщини — це велике завдання, але воно вдячне, бо може кинути світло на сотні років другого тисячоліття Хрищення Руси-України.

Маючи ясно визначену цю мету, треба пошукати за авторами, інституціями і взагалі українськими і неукраїнськими людьми, щоб це зреалізували. Мусимо вміти вилонити з-поміж наших сучасників усі інтелектуальні і матеріяльні джерела, щоб могли цю ідею зреалізувати. Треба нам щоб та наша „провідна верства" це зрозуміла і послідовно доводила до усього загалу, а щоб цей загал допомагав задумане реалізувати. Треба, щоб Український Вільний Університет, УНІГУ УКУ, НТШ, УВАН і багато інших інститутів чи катедр українознавства при різних світового значення університетах допомагали з почуттям історичної відповідальности це реалізувати. Поодинокі інституції можуть діяти осібно, можуть координувати свої дії спільно у формах різних спільних акцій, але всіх їх єднатиме одна ідея, — ідея збереження української національної субстанції та усіх її складових елементів. Серед них покищо Гарвардський Проєкт являється найдалі сягаючим, хоч і т.зв. Европейський Проєкт, спонзорований Українським Вільним Університетом, є теж великої ваги. Думка про їхню тісну співпрацю, чи навіть повну координацію між ними може допомогти суті самої справи дуже багато. Це є навіть конечність, яку мусимо вміти зреалізувати і то негайно. Тим більше, що, як нам відомо, дотеперішні контакти між проф. Володимиром Яновим та проф. Омеляном Пріцаком є дуже тісні і приязні.

Громадське відзначування

Слід влаштовувати різні публічного характеру доповіді, віча, різні мистецького типу імпрези, де б співучасниками були ми, русини-українці, найближчі нам по крові сусіди, поляки, білорусини, чехи, словаки й інші слов'яни і не-слов'яни та корінні жителі наших поселень. Це є люди які повинні б знати про наші свята і в меншій чи більшій мірі допомагати нам проводити їх якнайбільш урочисто, найбільш достойно... Ідея побудови пам'ятника Володимирові Великому у Вашінґтоні із чітким визначенням, що він є русько-українським велетнем має теж своє значення.

Величаві концерти найкращих наших мистецьких сил і зорганізованих мистецьких одиниць повинні відбутися в усіх більших місцевостях, при чому репрезентативні концерти в Ню Йорку, Вашінґтоні, Торонто, Оттаві, Вінніпеґу, Бонні, Парижі, Буенос Айресі, Ріо де Жанейро і т.п. повинні рішуче бути в програмі відзначування Тисячоліття Хрищення Руси-України. Ще маємо два-три роки перед нами і ще є багато можливостей для підготовви. Не повинно бути ні одної людини, зв'язаної русько-українським походженням, щоб не хотіла бути співучасником цього великого святкування. Усі крайові централі повинні перейняти провід у цих відзначуваннях.

Церковне відзначування

Дехто чомусь думає, що відзначування Хрищення Руси-України — це в першу чергу церковна і релігійна річниця. Однак, того роду інтерпретація дещо небезпечна, особливо, якщо візьмемо під увагу намагання російських шовіністів зробити з цілої імпрези внутрішньо-російську справу.

Всі ці відзначування будуть коштовними. Проте нам доля судила бути співучасниками того торжества, тому з вдячности до наших предків, з вдячности до країн наших батьків, зберім потрібні гроші і лишім тверді пам'ятки на сотні а може й тисячу років другого Тисячоліття Хрищення Руси-України. А та ціль ціни не має. Будьмо готові це перше Тисячоліття Хрищення Руси-України мужньо і зріло зустрічати й успішно виконати великий історичний почин.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДО ПОХОДЖЕННЯ ІМЕНИ „ТАРАС"

В листі до редакції „Свободи" у ч. 7, з 11-го січня ц.р., п. н. „До уваги україністам", автор Ф. Лукіянович висловлює деякі здогади про походження імени „Тара", що його прославив наш поет. При цьому він висловлює думку, чи не принесли це ім'я турки-татари з далеких вершин тібетсько-непальських і чи не є воно в них спільного монгольського походження та що воно в них означало?

Українське ім'я Тарас, по церковно-слов'янському Тарасій, а по грецькому Тарасіос, означає: неспокійний, настережливий, насторожений. Як знаємо, Тарас Григорович Шевченко народився 25-го лютого (ст. ст.) 1814 року у православній родині. За старим звичаєм, по народженні дитини бабаповитуха, або куми йшли до священика домовитися про хрестини і дізнатися яке ім'я буде дано немовляті. Священик знаходив число місяця у „Святцях" і читав імена святих, що їх у той день Православна Церква згадує. Частіше давалося ім'я першого у списку святого, а іноді з усіх імен куми вибирали імення своїм похресникам. Бували досить рідко випадки, коли дитині давали ім'я предка, за біблійним звичаєм. 25-го лютого, за старим стилем, Православна Церква молитовно згадує св. Тараса (Тарасія), патріярха Царгородського, який написав кілька творів проти „іконоборців" і був натхненником скликання VII Вселенського Собору (787 року), на якому стверджено догмати і канони попередніх соборів і ухвалено правовірно шанувати св. ікони. Ім'я цього святого й дано було Тарасові Шевченкові.

Щороку в день надання Церквою людині імени св. Покровителя й ангела-охоронителя, у „День Ангела", православні правлять Молебень своєму святому, а потім скликають гостей на обід і святкують „іменини". На жаль, цей гарний християнський звичай часто тепер у побуті забувається.

(Закінчення на стор. 4)

МІТИ І ФАКТИ

IX

Закінчення

Ця українська держава не була так примітивна і так здезорганізована, як у нас про це так радо писалося. Що важливе, то була держава, яка починала собі дуже демократично і толерантно. З різних польських спогадів, які я читав, слідувало, що польська меншість у цій державі втішалася своїми правами, наприклад, могла закладати польські школи. У всякому разі, практична діяльність цієї держави супроти поляків була зовсім прилична. А ми цю державу розбиваємо. Це мусить залишити своє п'ятно на обопільних взаєминах тому, що рік 1918 творить традицію, що суверенна українська держава може існувати. У світлі чого, кожен український політик — поминаючи тут лівицю, бо має інші концепції — має перед собою певний історичний взірець. Чому ми не могли б старатися про привернення чогось, що вже було, а що поляки нам забрали? Поляки нам це знищили і тому, на цьому тлі, пізніше є така сильна ненависть в українців.

Натомість, з другого боку, маємо переконання більшости поляків, що Креси, то наша польська земля, а, тим часом, постання Західньо-Української Республіки у Львові уявнило, що там є інші національні, соціяльні сили, що то не є таки наша земля. Тут зроджується польський неспокій, почуття польської загрози. Адже ж треба щось з тим зробити. Чому ж потім Східня Галичина є постійним предметом такої уваги з польського боку? Тому, що там польське населення є постійною меншістю. Звідсіля ввесь час існує та мрія, щоб там тих українців було менше ніж поляків, хоча б 49 відсотків. Є ще там жиди, а тому, щоб було тих українців менше, ніж нас, щоб ми могли сказати, що нас є більше, чим українців. Природний приріст українців був більший, бо це було українське село. Звідси той наростаючий страх, що вони нас звідтам відтиснуть, що втратимо свою позицію.

Були як відомо, міжнародні постанови про автономічний устрій Східньої Галичини. На цій підставі сойм навіть ухвалив закон про автономію Східньої Галичини, але ніколи його не ввів в життя. Від початку не було наміру ввести його в життя. Закон ухвалено тому, щоб Польща мала арґумент на міжнародному форумі. А коли потім уже ніхто, — то значить, українці домагалися, але уряд у Варшаві визнав це за внутрішню справу Польщі; коли, отже, ніхто на міжнародному форумі не домагався, щоб його виконати, то чому уряд мав реалізувати закон, який міг виявитися невигідним? Рішився б він був на це лише під зовнішньою пресією, але пресії не застосовано, бо вміжчасі мав уже на голові інші проблеми.

П. Л.: — Що ви думаєте про опінію, що польська демократія в міжвоєнних роках спотикнулася на проблемі меншостей?

Є. Т.: — Я згідний з нею, але не лише на цій проблемі вона спотикнулася. То була одна з основних дуже важливих польських проблем, але була вона фраґментом ширшого питання. Чому були це так гострі проблеми? Бо були в Польщі нечувано гострі соціяльні проблеми, яких держава не вміла розв'язати. Тривала, наприклад, гостра боротьба за землю на селі. Національностеві конфлікти накладалися на невирішені соціяльні конфлікти. Польсько-білоруський конфлікт соціяльний, а не національний, бо це проблема хлопська. Конфлікт жидівський, то проблема соціяльна, то питання жидівського дрібноміщанства, бо ті дрібні жидівські купці і ремісники не мають з чого жити. У підложжі знаходимо скрізь соціяльні та економічні конфлікти і це спричинювало, що не можна було розв'язати національного конфлікту в Польщі.

П. Л.: — Якщо так, то що, однак, значить, наприклад, випадок тодішньої Чехо-Словаччини, яка національні проблеми розв'язала задовільно? Під оглядом національностевої структури, при значно меншому числі населення взагалі, була вона національностево більш складним випадком, ніж Польща. Чехи, словаки, німці, жиди, українці, поляки, мадяри. Всі поважні історики вважають, що це була раціонально і розумно зорганізована держава, яка уникнула будь-яких політичних драстичностей, навіть комуністична партія діяла там леґально.

Є. Т.: — Перед війною Чехо-Словацька Республіка заломилася на національному питанні: на словацькій та німецькій проблемі.

П. Л.: — Чи маєте на думці вступ гітлерівців до Чехо-Словаччини? Вони ввійшли б туди, коли б навіть там не жив ані один німець. Німецьке питання не було причиною „аншлюсу" Чехо-Словаччини, Як не цей, то знайшовся б інший претекст.

Є. Т.: — Але ж ця німецька меншість у Чехо-Словаччині не була з природи гітлерівською. Там, на початку, більшість серед німців мали соціялісти. До кінця, зрештою, серед тих німців були сильні соціялістичні впливи. Натомість, проблема німецьких повітів була там ввесь час дуже жива і то не Гітлер вигадав німецьку квестію у Чехо-Словаччині. Тож то комуністи і соціялісти домагалися допомоги для німецьких повітів тому, що вони знаходилися в гіршій ситуації, ніж інші райони краю. І там була дискримінація, хоч, очевидно, не в тих формах, що у нас, не в тому розумінні і натузі. У чехословацьких архівах я натрапив, наприклад, на такий випадок, що урядові чинники, після загального спису населення, поправили певному громадянинові національність з німецької на чеську, а він відкликався. Влада йому відповіла, що з її матеріялів слідує, що він є сином чеха і чешки, і що він свідомо подав фальшиві дані, що він є німцем. На це він відповів, що він, очевидно, є чехом, але живе в околиці, замешкалій німцями, і що має німецьку клієнтелю. І якщо б він подав, що він є чехом, то його клієнти підуть до німецького доставця, а він утратить зайняття. Ну, це, очевидно, інші проблеми, ніж у нас, але були теж і там, і чехословацький уряд мусів їх якось розв'язувати.

Кінець

Караються, мучаться, але не каються

„Якщо я був би останнім українцем на світі, я і тоді боровся б за Україну".

Л. Лук'яненко

Священик - борець

Василь Романюк народився 9-го грудня 1925 року в Західній Україні. Після другої большевицько-московської окупації України в 1944 році КГБ заарештувало його за приналежність до націоналістичного руху і засудило на 10 років тюрми. У 1954 році він вийшов на волю і був реабілітований. Ось такі методи окупанта в Україні: запроторюють людину на 10 років у тюрму і після відсидження тяжкого покарання кажуть, що людина була невинна.

Василь Романюк

У 1959 році В. Романюк виїхав на теологічні студії до Москви і став православним священиком. Невідомо, чи він був приділений до якоїсь парафії, але КГБ у 1972 році знову заарештувало його на сім років табору суворого режиму і три роки заслання за ворожу пропаганду проти Совєтського Союзу. В таборі брав активну участь в акціях за права політичних в'язнів, писав і висилав на волю різні звернення і відкриті листи, написав книжку „Голос вопіющого в пустині", яка продісталася на Захід і була видана англійською мовою в 1980 році.

Священик Василь Романюк у грудні 1977 року став членом засновником товариства колишніх українських політичних в'язнів. Після відбуття трирічного заслання в селі Сангар Якутської АССР у 1982 році він повернувся до Косова Івано-Франківської області до своєї родини — дружини Марії і сина Тараса.

Агенти КГБ і міліція в Косові не давали йому спокою. Вони контролювали його на кожному кроці, приходили до хати і часто кликали на переслухання.

Не дозволяли йому нікуди виїжджати з Косова.

Треба подивляти українських борців за кращу долю України і народу, які постійно переслідувані органами КГБ, довгі роки відсиджують по тюрмах і там виступають проти ворожої адміністрації, не піддаються шантажам тюремних властей, гідно ведуть себе в тюрмі чи на т. зв. волі в поневоленій Україні. Ці нескорені патріоти заслуговують на нашу увагу і зобов'язують нашу спільноту у вільному світі на постійні і рішучі акції проти окупанта-Москви, яка не тільки використовує матеріяльні добра України, але намагаються знищити наш народ, а в першу чергу провідну національну еліту, щоб лекше було обезголовлений народ зросійщити. Ось проти якої загрози нам треба боротися.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Свято Державности і Соборности в Дітройті

Тріо „Верховина" (зліва): Б. Ігнатович, Н. Коханська і О. Макогон.

В неділю, 20-го січня, під патронатом УККА, відділ в Дітройті, відбулася святочна академія—Свято Державности і Соборности України в концертовій залі школи ім. Фіцджералд у Воррені, Миш. Численна патріотична публіка Дітройту й околиці прийшла, щоб своєю присутністю вшанувати історичну дату 22-го січня 1918-19 років.

Після внесення прапорів представниками молодечих організацій і ветеранів нашої громади, український і американський славні проспівав Ярема Цісарук у фортепіяновому супроводі Андрія Стасева. Відкрив програму д-р Богдан Крук голова УККА, відділ Дітройту. Суспільно-громадський і політичний діяч ред. Ярослав Гайвас виголосив змістовну промову українською мовою. Провідна думка його промови—в боротьбі за незалежність України ми мусимо бути об'єднані, щоб не повторилися події 1918-19 років.

Молода професіоналістка д-р Ліда Гулавська, промовляючи англійською мовою, насвітлила боротьбу українського народу за свою незалежність. Потім відчитали проклямації Ліда Заревич, Люба Петращук, Уляна Юрків і Наталка Харевич.

У мистецький частині виступило—вперше у Дітройті знамените тріо „Верховина" з Торонто у складі Богданни Ігнатович, Надії Коханської та Оксани Макогон під мистецьким керівництвом Олени Глібович. „Верховинці" виконали чимало клясичних та сучасних пісень, закінчивши свій виступ піснею „Боже Великий, Творче Всесильний", муз. Р. Купчинського, яку підхопили усі присутні. Прекрасні голоси, вишколені до найменших динамічних та інтерпретаційних нюансів; бездоганна дикція, відповідна до характеру пісні міміка—все це приносить „Верховині" заслужену славу, а вибагливу дітройтську публіку захопило і тримало в напруженні від першої до останньої точки виступу. Технічно дорівнював своїм партнеркам здібний акомпаніятор Михайло Бубна.

У програмі виступив також соліст капелі бандуристів ім. Т. Шевченка Ярема Цісарук, який з патосом виконав три пісні. О. Глібович продеклямувала вірш М. Сулими „Україна", а О. Калитяк—вірш М. Вереса „Універсал".

На закінчення святочної академії в Українському Культурному Центрі відбулося прийняття для мистців з Канади та учасників програми, яке пройшло в гарній родинній атмосфері.

Кирило Цепенда

Денвер відзначив 22-го січня

Цьогорічне свято відзначення роковин проголошення державности і соборности відбулось в неділю, 3-го лютого ц.р. В год. 10-ій у церкві Преображення Господнього, перед полуднем о. парох Стефан Хміляр і о. д-р Павло Бабяк відправили Святу Літургію в наміренні українського народу. Отець парох виголосив відповідну до хвилини проповідь. Після Літургії була відправлена Панахида за поляглих в боях в час Визвольних Змагань.

О 12-ій год. у церковній залі відбулося святкування. Свято відкрив голова ООЧСУ інж. Мирослав Кальба. У короткому слові голова підчеркнув значення актів 22-го січня 1918 і 1919 років. Він привітав мгр Анну Кардаш-Доддс, гостю з університетського міста Боллеру. З причини виїмкових сильних морозів заплянована програма свята не відбулась Одначе програму свята виповнила зразкова доповідь молодої мгр М. Кардаш, яка говорила про січневі роковини, нав'язуючи до сучасних проблем українського народу і українців на поселеннях.

Я. Яворівський

У Лейк Ворт відзначили Свято Державности

22-го січня ц.р. українці Лейк Ворт, Фльорида, відзначили віднесенням синьо-жовтого українського прапору поруч з зоряним американським прапором, як символами свободи українського народу. Мейор міста Лейк Ворт Бетті Кортіс, комишенер Роналд Ерлайн разом із українцями піднесли вгору наш прапор, котрий повівав до 1-го лютого ц.р.

Члени Українського Американського Клюбу у Вест Пам Біч заспівали український національний гимн „Ще не вмерла Україна".

Олена Куса

Появляється...

(Закінчення зі стор. 1)

Коротко перед несподіваною смертю А. Рудницького Світове Об'єднання Українських Професійних Музик обрало його своїм головою. Буквально до останніх днів свого життя був постійним музичним рецензентом і автором статтей на музичні теми у „Свободі". Його стаття у „Свободі" п. з. „Безглуздя пролетарської музики" спричинила повінь лайок проти її автора і проти „Свободи" у большевицькій пресі.

Ноти, які незабаром появляться, не вичерпують музичної спадщини А. Рудницького. Він був автором також двох опер „Довбуш" і „Анна Ярославна", цю останню поставлено заходами Українського Народного Союзу.

Представники...

(Закінчення зі стор. 1)

дости. Члени делегації у вільній виміні думок запевнили Блаженнішого Митрополита, що ОДВУ завжди діяла в дусі співпраці з усіми конструктивними українськими самостійницькими й соборницькими установами й товариствами. Від цього основного принципу ОДВУ не відступила, ані не відступила від нього Світова Координаційна Рада ІСНО, складовою частиною якої є ОДВУ.

Делегація, у склад якої, крім П. Дорожинського, входили — проф. д-р Петро Стерчо, заступник голови ЦУ ОДВУ; д-р Володимир Процюк, секретар, а також інж. Петро Байбак, Володимир Процик і Степан Селешко — члени керівних органів ЦУ ОДВУ, як і Раїса Куделя, яка репрезентувала Головну Управу Українського Золотого Хреста, — висловила свої турботи з приводу ходу нарад відбутої в листопаді 1984 року Пленарної Сесії СКВУ, а зокрема заявою УВФронту про його перехід в стан опозиції в Секретаріяті СКВУ, президентом якого є Петро Саварин. Висловила вона також своє побоювання, що відбутий недавно XIУ Конгрес Українців Америки віщує закріплення довготривалої деконсолідації в організованому громадському житті українців Америки.

Владика запевнив членів делегації в тому, що очолювана ним Українська Автокефальна Православна Церква постійно заносить молитви до Всевишнього за привернення волі українському народові та за гармонійну співпрацю всіх українців на славу Божу для добра Церкви Христової та за духово-національне самозбереження українського народу і всесторонній розвиток його у самостійній, соборній, народоправній державі на всі часи в майбутньому, вона готова підтримати кожну конструктивну ініціятиву для наладнання нормальних взаємовідносин у громадському житті українців у вільному світі.

Закінчуючи двогодинну візиту, яка проходила в теплій атмосфері діловости та шукання шляхів наладнання існуючих трудноцщів у громадському житті, Митрополит Мстислав уділив керівним органам і всьому членству ОДВУ та Українського Золотого Хреста і їх братніх організацій для дальшої корисної для української справи діяльности, а на прощання обдарував кожного члена делегації книжкою „Науковець з душею поета" пера Миколи Мушинки, яка тільки-що появилася у видавництві св. Софії.

ДНЯ 2-го БЕРЕЗНЯ 1985 РОКУ
У ЧЕТВЕРТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

мати Д-р МАРІЇ

ДОЛЖИЦЬКОЇ, ЧСВВ

просять Духовенство, Монахинь, Приятелів, Співробітників, Знайомих і все Українське Громадянство згадати цю незабутню монахиню у Святих Літургіях і молитвах.

Її щирі приятельки

ЕВА ПІДДУБЧИШИН
і
МАРІЙКА КЛЯЧКО

В КЕНЗАС СИТІ відбувається судова розправа проти чотирьох осіб, в тому двох братів, католицьких священиків, Карла Кабата і Пола Кабата, за те, що вони намагалися знищити ракету типу Минитмен 2, твердячи, що вони як пацифісти є проти всякої атомної зброї. Якщо суд визнає їх винуватими, їх можуть засудити на довгі літа ув'язнення.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ моєї Найдорожчої ДРУЖИНИ

бл. п. МАРІЇ МАНДЗІЙ (КОЦАЙ)

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в неділю, 3-го березня 1985 р., о год. 9:15 рано. в каплиці Божої Матері в Баффало, Н. Й.

про молитви і участь у Святій Літургії просить в глибокому смутку:

Муж ПЕТРО з Родиною

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ СМЕРТИ

бл. п. д-р мед. СТЕПАНА БАНАХА

відправляться

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

В ЧЕТВЕР, 28-го ЛЮТОГО 1985 року

у церквах:

Св. Юра в Ню Йорку, о год. 7-[illegible] ранку;
Рождества Пречистої Богородиці в Ню Брансвік, Н. Дж., година 6:30 вечора
св. Михаїла в Дженкітовн, Па. 7:00 вечора
Пресвятої Трійці в Кергонксон, Н. Й. 8-ма год. ранку.
Св. Марії в Картереті, Н. Дж., 8-ма год. ранку
Св. Духа в Акрон, Огайо
св. Йосафата, Рочестер, Н. Й., 8-ма год. ранку
св. Юрія Переможця, в Едмонтоні
в Римі, св. Софії
2-го березня в церкві св. Миколая в Пассейку, Н. Дж., 8-ма год. ранку.

Просимо про молитви

Дружина і Родина

Ділимося сумною вістк[illegible] із Зна[illegible]ими і Друзями, що по тяжкій недузі, на 69 [illegible] житт[illegible], 13 лютого 1985 р. відійшла від нас моя Найдорожча Мама

сл. п.

ЄВДОКІЯ МАТВІЙЧУК

Покійна походила із Загорців, Волинь, осиротила єдиного сина Василя та всю Громаду міста Бостону особливо Сестрицтво св. Ольги при парафії української православної церкви св. Андрія, де була активною і трудолюбивою членкою.

Чину похоронів перевів протоієрей Микола Невмержицький, настоятель української православної парафії при великій участі знайомих і друзів.

Горем прибитий

син — ВАСИЛЬ

У глибокому смутку повідомляємо, що у середу, 20-го лютого 1985 року упокоївся в Бозі у Ню Йорку

бл. п.

ІВАН ГАЛАВАЙ

народжений 1904 року в Україні

ПАНАХИДА — у п'ятницю, 22-го лютого 1985 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми 129 Схід 7-ма вул., в Ню Йорку.

ПОХОРОН — у суботу, 23-го лютого 1985 р. з того ж заведення, о год. 9:30 рано до української католицької церкви св. Юра і після Богослуження на український православний цвинтар св. Андрія у С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

Два СИНИ, РОДИНА і ПРИЯТЕЛІ

ПРЕЗИДЕНТ ФІЛІППІН Фердинанд Маркос знайшовся в дуже поганій політичній ситуації. З одної сторони зорганізоване комуністами з підтримкою мусулман підпілля чимраз більше розвиває свою діяльність і починає діяти вже не тільки на провінції, але також у великих містах, а з другої сторони опозиційні партії, які не мають легального [illegible], але діють через засоби масової інформації роблять тиск на Маркоса, до речі хворого, щоб він зрезигнував зі своїх амбіцій, і не кандидував більше на пост президента. У Вашінгтоні офіційні особи думають, що Філіппіни стоять правдоподібно перед великими змінами, хоч черговий президент не матиме такої влади, яку мав Маркос на протязі минулих 19 років.

ПРЕМ'ЄР - МІНІСТЕР Великої Британії Маргарет Тачер, як уже інформовано, одержала бурхливі оплески під час своєї промови перед спільною сесією Сенату і Палати Репрезентантів у Вашінгтоні, підтверджуючи всеціло свою піддержку для політики президента Роналда Регена. Вона також апелювала до тих американських ірляндців, які продають зброю для Ірляндської Республіканської Армії (ІРА) М. Тачер сказала, що цю зброю ІРА вживає для „терооризування своїх власних людей", і схарактеризувала ІРА як „ворогів демократії, і свободи взагалі".

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСоюзу в НЮ ГЕЙВЕН, Конн.

повідомляє, що

в неділю, 17-го березня 1985 р., о год. 2-ій по пол.

в залі Українського Народного Дому

при дорозі ч. 6 у Віндгем (біля Вилимантику), Конн.

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

з таким порядком нарад:

1 Відкриття і вибір Президії
2 Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів
3 Звіти Управи і Контрольної Комісії
4 Дискусія над звітами
5 Уділення абсолюторії уступаючій Управі
6 Вибір нової Управи і Контрольної Комісії
7 Доповідь д-ра ІВАНА ФЛИСА, головного предсідника УНСоюзу
8 Запити до представника УНСоюзу
9 Затвердження пляну праці на 1985 рік
10 Внески і запити

До участи в яких запрошені і зобов'язані секретарі Відділів, члени Окружної Управи та конвенційні делегати наступних Відділів:

12, 23, 52, 54, 59, 67, 101, 138, 253, 254, 277, 350, 370, 387, 390, 414.

У зборах візьме участь:

д-р ІВАН О. ФЛИС, головний предсідник УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Проф. ІВАН ТЕЛЮК, *почесний голова* — Д-р МИХАЙЛО СНІГУРОВИЧ, *голова*

ТАРАС СЛИВІНСЬКИЙ, *секретар* — ВАСИЛЬ ДОБЧАНСЬКИЙ, *касир*

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Округи Балтимор, Вашінґтон і Річмонд, Ва.

повідомляє, що

в неділю, 10-го березня 1985 р., о год. 2-ій по пол.

в приміщенні дому „Самопомочі"

при 239 Савт Бродвей у БАЛТИМОРІ, Мд.

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

До участи в зборах запрошується всіх відділових урядовців і конвенційних делеґатів Відділів таких місцевостей:

Річмонд — 34, Вашінґтон — 15, Балтимор— 320 і 337, Куртіс Бей — 55, 81 і 290, Берлін — 260.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1 Відкриття
2 Вибір Президії
3 Прийняття протоколу попередніх зборів
4 Звіти уступаючої Управи Окружного Комітету
5 Дискусія над звітами
6 Уділення абсолюторії Управі
7 Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії
8 Устійнення та схвалення пляну праці на 1985 рік
9 Доповідь головного організатора УНС СТЕПАНА ГАВРИША
10 Різні справи
11 Закриття зборів

У Зборах візьмуть участь:

СТЕПАН ГАВРИШ, головний організатор УНС

ЄВГЕН ІВАНЦІВ, головний радний УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

БОГДАН ЯСІНСЬКИЙ, *голова* — ОСТАП ЗИНЮК, *секретар*

ІВАН МАЛКО, *касир*

Вступайте в члени УНС

В. Савчак загостить до Чикаґо

Чикаго. — Тут від 22-го до 24-го березня ц.р., відбудеться виставка образів українського мистця з Австралії Володимира Савчака. Виставка відбудеться в домі „Самопомочі" (Дім Сеньйора), при 2355 Вест Чикаго авеню.

Тематика образів В. Савчака дуже різноманітна. Переважає австралійська, але також українська, релігійного й історичного характеру. Не бракує також картин з Франції й Італії.

З нагоди його виставки в Парижі, „Українське Слово" писало: „Оглядаючи його образи, чи то австралійського періоду, чи з Парижу, стверджуємо, що з них дише спокій і рівновага. Його улюблена тематика — це природа, зокрема дерева, і в них він почувається найщасливіший. Мається відчуття, що мистець переживає своє повне з'єднання з природою, яка для нього є не предметом, а персонажем".

ПОМЕРЛА М. ЗОТОВСЬКА

Ню Иорк. — У п'ятницю, 22-го лютого 1985 року, тут померла на 86-му році життя бл.п. Марія Зотовська. Панахида буде правитись у неділю, 24-го лютого, о год. 6-ій вечора в похоронному заведенні Петра Яреми, при 7-ій вулиці в Ню Йорку. Похорон в понеділок, 25-го лютого, о год. 10-ій рано до церкви св. Володимира, а відтак на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку. Покійна залишила в жалобі відому родину Бойчуків.

Найближче...

(Закінчення зі стор. 2)

жинецького світу, і для внутрішніх дисидентів, і для отих невгомонних „буржуазних націоналістів" серед українців, які живуть у вільному світі), то це аж ніяк не означало б, що українська національно-державна справа пішла наперед. Бож Москва має ще в своїх руках такі засоби терору і примусу, що може собі дозволити на якісь „ліберальні" жести. А якби це зайшло, на її оцінку, задалеко (як це либонь було в 60-их роках), тоді знову з'явилося б на сцені КГБ.

Отже, українці не повинні робити ілюзій щодо нинішнього стану нашої визвольної справи: ми стоїмо перед дуже тяжкими часами. Проте, це не означає, що треба впадати в розпач і безнадійно дивитися у майбутнє та ставати пасивними. Навпаки! Ми повинні і далі робити все більші зусилля, щоб наша визвольна акція спотужніла. І серед тих чи інших держав західнього світу, і на міжнародному форумі, і в ділянці посильної допомоги підневільним українцям на батьківщині. Як і що треба робити — це інша тема, якої вичерпати в короткій статті неможливо. Є дуже і дуже багато до зроблення. Одне тільки само собою напрошується на ствердження. Чи не час на розходження, суперечки або й ворожнечу і сварки поміж тими чи іншими українськими інституціями, організаціями або, як то говориться, середовищами? Якщо ми не можемо діяти сконсолідовано, в повній єдності, то чи не можна злагіднити наші розходження і діяти принаймні скоординовано? В такий спосіб ми могли б досягти більш позитивних наслідків у нашій національно-державній, визвольній акції.

До походження...

(Закінчення зі стор. 2)

День народження нашого поета Тараса Шевченка, 25-го лютого за старим стилем відзначаємо тепер за григоріянським календарем. В минулому столітті це було 9-го березня, бо різниця між календарями була 12 днів, а в нашому столітті — 13 днів, тобто наш Великий Тарас і у 1985 році буде іменинник 10-го березня, коли й народився.

Н. Ветухова

Орендж, Конн.

Вступайте в члени УНС

НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯ!

В четвер, 28-го лютого 1985 р., о год. 6:30 веч.

в залі

Українського Спортового Клюбу при 122 Друга Авеню в Ню Йорку, Н. Й.

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНС міста НЮ ЙОРКУ і ОКОЛИЦЬ

до участи в яких запрошені і зобов'язані члени Окружної Управи, по два представники від кожного Відділу та конвенційні делегати наступних Відділів:

4, 5, 6, 8, 16, 19, 69, 86, 130, 158, 184, 194, 195, 200, 203, 204, 205, 211, 212, 256, 267, 293, 325, 327, 361, 433, 435, 450, 455, 457, 485 і 489.

ПРОГРАМА НАРАД:

1 Відкриття і схвалення порядку нарад;
2 Ствердження правосильности зборів;
3 Вибір Президії;
4 Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів;
5 Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії;
6 Дискусія над звітами;
7 Уділення абсолюторії уступаючій Управі;
8 Вибір нової Управи;
9 Слово д-ра ІВАНА ФЛИСА, головного предсідника УНС;
10 Плян праці на нову каденцію
11 Запити, внески і пропозиції;
12 Закриття зборів.

У зборах візьме участь

Д-р ІВАН ФЛИС, головний предсідник УНС

Закликаємо всі Відділи перед нарадами вплатити свої вкладки до каси Окружного Комітету.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ

Д-р Іван Флис, *почесний голова*

Микола Хоманчук, *голова* — Олена Гентіш, *секретар*

Вступайте в члени УНС